

10. “शोध निबंध लिहिण्यासाठी कौशल्य विकसित करणे”

सहा.प्रा. संगिता गंगाराम उतेकर

ग्रंथपाल, द.ग.तटकरे महाविद्यालय माणगांव, जि.रायगड

ईमेल—दहपजंहनजमांत/हउंपसणबवउ मो. ९५५२८०३२४७

परिचय :

आजकाल बहुतेक लोक दररोज आयुष्यात फार थोडे लेखन करतात. आपण जे काही लिहितो त्याबद्दल थोडक्यात माहिती असते. नोट्स, प्रश्नांची उत्तरे, डायरी नोंदी, पोस्टकार्ड्स हे असूनही, अजूनही इंग्रजी धड्यांमधील लिखित स्वरूपात काम समाविष्ट करणे कितपत उपयोगी आहे याचे बरेच चांगले कारण असू शकतात. विद्यार्थ्यांना नोट्स घेणे, पुन्हा तयार करणे, प्रक्रियांचे वर्णन करणे आवश्यक आहे. लेखनमध्ये वेगळ्या प्रकारची मानसिक प्रक्रिया समाविष्ट असते. विचार करणे, परावर्तित करणे, तयार करणे, पर्यायी आणि उत्तम उपाय षोधण्यासाठी अधिक वेळ लागतो. लेखन षक्य तितके संप्रेरक किंवा कार्यशील असावे. याचा अर्थ असा आहे की सामान्य संप्रेरण उद्देश, किंवा प्रत्येक दिवसात यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या फंक्शन्सची पूर्तता करणे आवश्यक आहे. लिखित इंग्रजी निश्चितपणे व्याकरण आणि षब्दसंग्रह षिक्षणास समर्थन देत असतात आणि लिखित षिक्षणाची स्वतःची उद्दीष्टे आणि तंत्रज्ञानासह भाषेच्या षिक्षणाचा एक विशेष भाग म्हणून ओळखले पाहिजे.

विकास :

आपल्याला माहिती आहे की लेखन हे पुनरुत्पादक कौशल्य आहे आणि विद्यार्थ्यांनी वाक्यात एक वाक्य, वाक्य परिच्छेदात संघटित केलेली अनेक चुका करतात. लेखन इतर भाशा कौशल्यांशी घनिष्ठपणे संबंधित आहे. प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यासाठी एक मजकूर वाचतो (समज क्रियाकलाप वाचताना) किंवा सारांष (सारांष लिहून). त्याचप्रमाणे एखादी व्यक्ती सामान्यतः त्यांना लिहिण्याआधी विचारांची चर्चा करते आणि लिहिण्याआधी कोणी ऐकते. असे विविध प्रकारचे लेखन आहेत जे लिहिण्याच्या विविध कारणांकडे प्रतिबिंबित करतात. प्रभावी लेखन, त्यामुळे अर्थपूर्ण संपूर्ण षब्द आणि वाक्य रचना आणि व्यवस्थित करण्याची क्षमता यावर अवलंबून असते. अध्यापन लिखित स्वरूपातील पहिल्या चरणावर आम्ही वाक्यांचा उपयोग करू षकतो ज्यांचे षब्द गेले बतंइसमक आहेत. घटनात्मक लेखन षिकवताना षिक्षक व्याकरण, षब्दसंग्रह आणि लेखन यंत्रणा कधी समजावून सांगतात याचे ते वर्णन करतात. तर षिक्षक एक दगडाने अनेक षक्षी मारू षकतात. उदाहरण म्हणून आम्ही षृष्ठ २४ वरील व्यायाम १ किंवा षृष्ठ २५ वर अभ्यास २ (“इंग्रजीमध्ये संवाद आणि वाचन: विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या विद्यार्थ्यांसाठी एक संपूर्ण अभ्यासक्रम” पुस्तक १) वापरतो.

परिच्छेद किंवा मजकुराचे आयोजन करणे आवश्यक असणारी अत्युत्तम चिन्हांची समज आवश्यक आहे:

अर्थपूर्ण चिन्हाक ते कल्पना करतात की कल्पना कषा विकसित केल्या जात आहेत. या अर्थषास्त्रीय चिन्हांमधील उदाहरणे प्रथम, द्वितीय, षेवटी, इत्यादींचा समावेश करतात. या मार्करांचा “संक्षिप्त सारांष” मध्ये विस्तृत वापर करतो. उदाहरणे आणि उदाहरणे मार्कर, उदाहरणार्थ, इत्यादी. जे पूर्वी सांगितले गेले होते त्या विरूद्ध चालविणारी कल्पना सांगणारे मार्करसः परंतु,

तरीही, तथापि, याच्या उलट इ. एक कल्पना आणि इतरांमधील एक कारण आणि परिणाम संबंध दर्शविणारे चिन्हक. त्यामुळे, म्हणून, परिणामी, म्हणून, ते समाविष्ट करतात. परिच्छेद आणि ग्रंथ ज्यामध्ये उपरोक्त खंबीर मार्करसह वाक्ये आहेत त्यांच्याषिवाय त्यापेक्षा अधिक संयोजित करणे सोपे जाते. शिक्षक संस्थात्मक लेखन शिकवून लेखनाचे इतर घटक शिकवू शकतात. संस्थेद्वारे व्याकरण, षडसंग्रह, सामग्री आणि मेकेनिक्स शिकविण्याव्यतिरिक्त विद्यार्थ्यांना गोंधळापासून अर्थपूर्ण मजकूर तयार करण्यास प्रोत्साहित केले जाते. म्हणूनच विद्यार्थ्यांना सर्जनशील लेखन शिकवण्याचा हा एक प्रारंभिक मुद्दा असू शकतो. अध्यापनशास्त्रीय लेखन शिक्षण म्हणजे भोशेतील विविध प्रकारचे ग्रंथ (वैज्ञानिक, ऐतिहासिक, काल्पनिक) सादर करणे. विविध प्रकारचे ग्रंथ वापरणे एकाग्रता आणि उश्मायनाचा पाठलाग करते. काही पद्धतीशास्त्रज्ञ सहमत आहेत की लिखित शिक्षणामध्ये आपण याचे अनुकरण केले पाहिजे.

संशोधन पेपर स्क्रिप्स :

बहुतेक महाविद्यालयाच्याव अभ्यासक्रमासाठी संशोधन कागदपत्रांची एक सामान्य आवश्यकता असते. आपल्या अभ्यासक्रमात चांगले कार्य करण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे तयार करणे आवश्यक आहे.

- काळजीपूर्वक असाइनमेंट तपशील वाचा
- प्राध्यापकांच्या स्पष्टीकरण ऐका
- स्पष्टीकरणसाठी प्रश्न विचारा
- जर श्रेणीमध्ये स्पष्टीकरण नसेल तर आपल्या प्राध्यापकांचे प्रश्न व्यक्तीस किंवा ईमेलद्वारे विचारा
- सामान्य स्वरूप समजून घ्या (आमदार, एपीए, शिकागो इ.)
- निर्दिष्ट न केल्यास, कोणते स्वरूप वापरणे ते विचारा

आपला विशय विकसित करणे :

- संपूर्ण विशयावर आपल्याला स्वारस्य नसले तरीदेखील आपल्याला कषाबद्दल वाटते ते षोधा
- मूलभूत संशोधन आयोजित करा
- संशोधन सामग्री आणि अभ्यास सामग्री दरम्यान कनेक्शन करा
- तुमचा दृष्टिकोन विचारात घ्या

आवश्यक कौषल्य तर्क कौषल्य असेल तर आपल्याला “का” विचारणे आवश्यक आहे, नंतर आपल्याला काय जाणून घ्यायचे आहे हे आपल्याला कळू शकेल आणि त्यानंतर आपल्याला फक्त उत्तर षोधणे आवश्यक आहे. आपण संशोधन करणार आहात याची जाणीव असणे आवश्यक आहे आणि असे करण्यासाठी आपल्याला ळववहसम विद्वानाकडून काही लेख वाचण्याची आवश्यकता असेल. षेवटी, संशोधन पेपरला फक्त आपला वेळ आणि समर्पण आवश्यक आहे आणि आपण असे केल्यास आपण नक्कीच एक चांगला षोध पेपर तयार करू शकतो.

लेखन कौषल्य आणि तंत्र विकसित करणे :

आपल्या थीसिसच्या लिखाणात पुढे जाताना, आपण त्याच्या गुणवत्तेबद्दल विचार करण्यास प्रारंभ करतो आणि आपण ते सुधारण्यासाठी काही करू शकतो ते खालीलप्रमाणे आहे:

- आपल्या वाचकांच्या गरजा विचारात घ्याव्यात.
- चांगल्या लिखित इंग्रजीसाठी मूलभूत नियम लक्षात ठेवावेत.
- नियमितपणे विष्वास आणि गुणवत्ता विकसित करण्यासाठी लिहिणे आवश्यक आहे.
- मसुदा तयार करणे आणि पुन्हा मसुदा तयार करणे.
- आपल्या लिखाणावर अभिप्राय मिळवा आणि त्याचा वापर करावा.

आपण केवळ एक पैक्षणीक लेखक म्हणून सुरुवात करत आहोत तर आपल्या पर्यवेक्षकास अपेक्षित पैक्षणीक लेखकाची लेखन पैली आपल्यास पाहण्यासाठी अपेक्षित नसावे, तसेच आपल्या परीक्षकाची अपेक्षा देखील केली जाणार नाही. आपल्या लेखन पैलीबद्दल महत्वाचे काय आहे ते पाहणे आवश्यक आहे. वाक्यांश किंवा आपल्या निवडीच्या षढ्दांवरील चिडचिड करून वेळ वाया घालवू नका, जर आपले लिखाण स्पष्टपणे संप्रेषित करीत असेल तर आपले लेखन त्याचे कार्य करीत आहे. आपण जे लिहित आहोत ते आपण योग्य मानकांचे असल्याचा आष्वासन देण्यासाठी आपल्या पर्यवेक्षक आणि इतरांकडून अभिप्राय वापरू शकतात.

संशोधन पद्धत लिहिण्यासाठी :

आपण ज्या समस्यांचा अभ्यास कराल त्या समस्या किंवा प्रश्नांची रूपरेशा बनविणारी एक सेक्शन सुरू करा. आपल्या कल्पना किंवा जे काही आपण सिद्ध करण्यासाठी सेट करत आहोत त्याबरोबर आपण आपल्या अभ्यासासाठी गुणात्मक किंवा प्रमाणिक दृष्टिकोन वापरण्याचे का निवडले हे थोडक्यात सांगावे.

तीन प्रकारच्या शोध डिझाइन :

बहुतेक संशोधन तीन वेगवेगळ्या विभागांमध्ये विभागले जाऊ शकते; अन्वेशक, वर्णनात्मक आणि कारक. आज, सर्व तीन प्रकारच्या संशोधन आणि ते एखाद्या योजनेत कसे बनतात यावर त्वरित विहंगावलोकन करावे.

आपल्या वाचकांच्या गरजा लक्षात घेणे :

आपण जे काही लिहित आहात ते आपले उद्दीष्ट, आपले स्पष्टीकरण षक्य तितके स्पष्ट केले पाहिजे. आपल्या कल्पना स्पष्टपणे आणि संक्षिप्तपणे सादर करण्यासाठी आणि अस्पष्टता किंवा अनावश्यकता टाळण्यासाठी हे संपादन करणे जितके अधिक आपण लिहून ठेवता तितके सोपे होते आणि आपल्या लेखन पैलीमध्ये आपला आत्मविष्वास वाढविण्यास मदत होते. जर असे काही असेल तर आपल्याला अद्याप समस्या येत असतील तर आपण आपल्या थीसिस लिहिता तेव्हा पुढील मूलभूत नियम लागू होतात.

- जास्त लांब वाक्या टाळा.
- आपल्या लिखाणाचा अर्थ समजून घेण्यासाठी विरामचिन्हे वापरा.

- आपला मजकूर तार्किकदृष्ट्या स्वयंपूर्ण घटकांमध्ये खंडित करण्यासाठी परिच्छेदांचा वापर करा.

आपल्या वाचकांद्वारे आपल्या वाचकांना मार्गदर्शन करण्यासाठी त्यास “साइनपॉस्ट्स” ची प्रणाली समाविष्ट करावी लागेल. वाचकांना काय अपेक्षित आहे ते स्पष्टपणे किंवा निपुणतेने सांगा. अशा गोष्टी आपण आपल्या थीसिसमध्ये वापरू शकता.

- सामुग्रीची तपशीलवार सारणी.
- एक लिखित अमूर्त.
- संपूर्ण सिद्धांतासाठी परिचयात्मक विभाग / अध्याय.
- प्रत्येक स्वतंत्र विभागासाठी / अध्याय साठी एक परिचयात्मक परिच्छेद.
- षीर्षलेख आणि उप-शीर्षलेखांची सातत्यपूर्ण प्रणाली.

ज्ञानात आपले मूळ योगदान काय आहे तेच सुरवातीपासून स्पष्ट असावे आणि प्रत्येक विभाग / अध्याय त्या कथा सांगण्यास मदत करेल. षेवटी, आपल्या वाचकांना आपल्या थीसिसची पूर्णपणे आणि अचूकपणे संदर्भित करण्याची अपेक्षा असेल. चांगले लिखित इंग्रजीसाठी मूलभूत नियम लक्षात ठेवा. आपण लिखित इंग्रजीसाठी मूलभूत नियमांवर लक्ष देणे आवश्यक आहे. अचूक षब्दलेखन आणि व्याकरण आणि विरामचिन्हे यांचा अचूक वापर करावा. पुरावा वाचणे म्हणजे आपण आपल्या संरचनेसाठी आपल्या संरचनेचा भाग म्हणून वेळ दिला पाहिजे.

गंभीर लेखन :

नियमित लेखन आपल्याला विकसित करण्यात मदत करणाऱ्या कौषल्यांपैकी एक म्हणजे गंभीरपणे लिहिण्याची क्षमता म्हणजे :

- इतर लेखकांच्या निष्कर्षांचे उल्लंघन न करता स्पष्टपणे आणि आत्मविश्वासाने नकार देणे.
- इतर लेखकांचे निष्कर्ष स्वीकारले जाऊ शकते किंवा सावधगिरीने वागण्याची आवश्यकता असू शकते. या कारणास्तव एक संतुलित मांडणी करणे.
- आपल्या स्वतःच्या पुरावा आणि युक्तिवाद स्पष्टपणे सादर करणे, आपल्या निष्कर्षांपर्यंत पोहोचणे.
- आपल्या स्वतःच्या पुरावा, युक्तिवाद आणि निष्कर्षामधील मर्यादांची ओळख.

आपण आपल्या थीसिसमध्ये एक गंभीर लेखन शैली दर्शवू शकता हे महत्वाचे आहे. शैक्षणिक लेखनाचे काही संमेलने असतील. उदाहरणार्थ, वाक्यांश, विशिष्ट परिभाषा, विशिष्ट शब्दकोष / संक्षिप्ताक्षर इ.ची विशिष्ट पध्दती इत्यादी. हे महत्वाचे आहे की आपण याबद्दल परिचित आहोत आणि हे करण्याचा सर्वोत्तम मार्ग म्हणजे अभ्यास, लेख आणि इतर ग्रंथ वाचणे आवश्यक आहे. जेव्हा एखादे विषय लिहायचे असेल तेव्हा त्यास आढाणात्मक व मनोरंजक वाटणारी विषय निवडा. स्वारस्य विषय निवडणे. आपल्या संशोधनात आवश्यक प्रयत्न करण्यात मदत करेल. तांत्रिक किंवा खूप सामान्य असलेल्या विषयाची निवड करणे टाळा. आपण विषय, संकल्पना किंवा कल्पना या विशिष्ट विषयावर संकलित करा.

संशोधन पेपर लिहिण्याचे चरण :

संशोधन पेपर लिहिण्यास पुढील चरण आपल्याला प्रभावी शोध पेपर तयार करण्यास मदत करतील:

प्रलिमिनेरीज

- बदल लिहायला एक विषय निवडा.
- काही प्रारंभिक संशोधन आयोजित करा.
- आपला विषय संक्षिप्त करा.
- प्रारंभिक थीसिस विधान तयार करा. संशोधन प्रक्रियेदरम्यान ते बदलू शकते.

उपयुक्त सूचना :

आपला शोध पेपरासाठी डेटा एकत्र करणे प्रारंभ करण्याचा इंटरनेट देखील एक चांगला स्रोत आहे. शोध इंजिन आपल्या प्रारंभिक बिंदू म्हणून वापरा. तथापि, नेटवर आढळणार्या माहितीची भर पडली तरी, ऑनलाइन सापडलेली माहिती नेहमीच विश्वसनीय नसते. आपण राजकीय पक्षांद्वारे, एजेंडे असलेल्या व्यावसायिक वेबसाइट्स आणि मते आणि अनुमान व्यक्त करणारे लाखो वैयक्तिक पृष्ठेद्वारे चुकीची माहिती प्रदान करणार्या सरकारी साइट्सवरील माहितीवर अवलंबून राहणे टाळावे. आपण आपल्या पेपरमध्ये समाविष्ट करण्यापूर्वी वेबसाइट्सचे मुख्यमापन आणि माहिती सादर करणारी माहिती निश्चित केल्याची खात्री करावी. डेटा गोळा करण्यासाठी काही विश्वासाह ऑनलाइन संसाधने विकिपीडिया, वॉल स्ट्रीट कार्यकारी ग्रंथालय, ब्रिटानिका, आंतरराष्ट्रीय सार्वजनिक ग्रंथालय आणि ऑनलाइन संदर्भ सामग्री समाविष्ट असतात. या स्रोतासह, आपण आपल्या शोध पेपरमध्ये वापरल्या जाणार्या सर्व माहितीचे सत्यापन करू शकतो.

नोट्स :

- आपल्या शोध पेपरासाठी बाह्यरेखा तयार करा
- ते दुय्यम किंवा प्राथमिक स्रोत आहेत हे निर्धारित करण्यासाठी आपल्या स्रोतांचे पुनरावलोकन करण्यासाठी वेळ द्या
- जॉट नोट्स आणि महत्वाचे तथ्य
- दुसऱ्या लेखकाने कधीही चोरी केली नाही!

पेपर लिहिणे :

- अंतिम रूपरेषा तयार करा आणि आपल्या शोध निष्कर्षांशी तुलना करावी.
- लिहिण्यासाठी तयार करताना.

अ. माहिती आपल्या पेपरमध्ये दिसेल अशा क्रमाने व्यवस्थित करावी.

ब. आपल्या प्रेक्षकांनी आपल्या पेपरवर प्रतिक्रिया कधी दिली याचा विचार करण्यासाठी वेळ काढावा.

- खडबडीत मसुदा तयार करणे.
- आपल्या निबंधाचे पुनरावलोकन करा की आपण आपल्या स्रोतांचा संदर्भ दिला आहे.

- निबंधाचे पुनरावलोकन करा आणि आवश्यक असल्यास पुनरावृत्ती करा.
- उद्धारणांचे आणि आपल्या ग्रंथसूचीचे अंतिम पुनरावलोकन पूर्ण करा.
- षब्दलेखन आणि व्याकरणाच्या चुकांसाठी निबंधांचे पुनरावलोकन करा.

संशोधन :

आपल्या स्रोत बदलणे

- वृत्तपत्र
- मॅगझिन

पैक्षणिक जर्नल लेख पुस्तके :

- विद्वत्तापूर्ण कागदपत्रे
- वेबसाइट्स
- व्यावसायिक सादरीकरण
- चित्रपट
- दस्तावेज

एक बाह्यरेखा तयार करा :

- आपले संशोधन आणि युक्तिवाद लॉजिकल ऑर्डरमध्ये ठेवा
- समाविष्ट करणे लक्षात ठेवा

परिचय

- संशोधन आणि पार्श्वभूमी माहिती
- मूल वितर्क

आपल्या ग्रंथसूची विकसित करा. आपले संशोधन वर्णानुक्रमानुसार व्यवस्थित करा. फॉर फॉमेट मार्गदर्शक तत्वे पहिला मसुदा लिहा

- आपण वर्ग आणि मूल वितर्कांमध्ये षिकलात त्या संशोधन माहिती एकत्र करा
- उद्धरण, उद्धरण, संदर्भ आणि तळटीप आपण वापरता त्याप्रमाणे त्यांचा समावेश करा.
- आपण काय लिहिता, संपादित करता आणि पुनरावृत्ती करता ते वाचा
- इतरांना आपले पेपर वाचण्यास सांगा
- आपल्या प्रोफेसरला इनपुटसाठी विचारा
- आपल्या प्रथम मसुद्यामध्ये आपली ग्रंथसूची समाविष्ट करा

निष्कर्ष :

आम्ही सांगितल्याप्रमाणे, विद्यार्थ्यांना लेखन कौशल्य विकसित करण्यात मदत करण्यासाठी अनेक संधी आहेत. लेखन तथ्यासह तोंडी अभिव्यक्ती आणि वाचन लक्षात ठेवण्यासाठी काय सोयीचे आहे याबद्दल अधिक चांगल्याप्रकारे समजून घेण्यासाठी श्रोत्या, वाचक किंवा निरीक्षकांना मदत करते. विद्यार्थ्यांची भाशा पातळी आणि लेखन करण्याच्या हेतूने शिक्षकाने वर्ग आणि नंतर नोकरीमध्ये लिहिण्यास मदत करण्यासाठी शिक्षकाने कोणत्या प्रकारचे मार्गदर्शन दिले पाहिजे ते ठरवेल.